

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců JUDr. Davida Krysky a Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., ve věci

navrhovatelky: politická strana **Volt Česko**
sídlem Na dlouhém lánu 343/34, 160 00 Praha 6
zastoupená advokátkou Mgr. Eleanor Šmejkalovou
sídlem Kaprova 42/14, 110 00 Praha 1

proti
odpůrcům: **1. Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 81/11, 150 00 Praha 5
2. politické hnutí Stačilo!
sídlem Václavov 741/12, 671 72 Miroslav
jednající zmocněncem C. S.

o návrhu na zrušení rozhodnutí o registraci kandidátní listiny politického hnutí Stačilo! do voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 3. a 4. 10. 2025

takto:

- I. Návrh se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu řízení.**

Odůvodnění:

1. Navrhovatelka se návrhem podle § 89 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dodaným do datové schránky soudu dne 19. 8. 2025 domáhá zrušení registrace kandidátní listiny politického hnutí Stačilo! (odpůrce 2) pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, jejichž termín konání byl stanoven na dny 3. a 4. 10. 2025. Navrhovatelka sama podala kandidátní listinu do těchto voleb a její kandidátní listina byla Krajským úřadem Středočeského kraje jakožto registračním úřadem (odpůrce 1) registrována rozhodnutím ze dne 15. 8. 2025, č. j. 113775/2025/KUSK. Kandidátní listina odpůrce 2 byla registrována rozhodnutím odpůrce 1 ze dne 15. 8. 2025, č. j. 113735/2025/KUSK.

Obsah návrhu

2. Navrhovatelka spatřuje v registraci kandidátní listiny odpůrce 2 narušení rovnosti politické soutěže obcházením uzavírací klauzule pro koalice ve smyslu § 49 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění účinném od 1. 1. 2025 (dále jen „zákon o volbách do Parlamentu“). Odpůrce 2 je přitom celostátně dohodnutou nepřiznanou koalici Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM), Sociální demokracie (SOCDEM), České strany národně sociální (ČSNS) a Spojených demokratů – Sdružení nezávislých (SD-SN). Lze

předpokládat, že i ve Středočeském kraji budou na kandidátní listině členové více politických stran, nikoliv pouze odpůrce 2.

3. Navrhovatelka odkázala na zprávy v denním tisku, webové stránky KSČM a veřejnou část memoranda Stačilo!, KSČM, SD-SN a ČSNS. Z nich dovozuje, že odpůrce 2 je schránkou, pomocí které se ostatní strany chtějí vyhnout uzavírací klauzuli ve výši 11 % pro koalice vícero politických subjektů a využít nižší 5% hranici pro samostatně kandidující politické strany. Politické hnutí Stačilo! je totiž materiálně koalicí podle § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu. Jako koalice kandidovalo v červnu 2024 do Evropského parlamentu a v říjnu 2024 do krajských zastupitelstev. V krajských volbách platí 5% klauzule pro všechny subjekty, takže zvýšený práh pro koalice nebyl relevantní. Jednotlivé politické strany koordinují svůj program a společné kandidátní listiny v rámci odpůrce 2. Odpůrce 2 je úzce ekonomicky spojen s KSČM, která za půjčku 30 mil. Kč na volební kampaň ručí svou budovou v Brně. Navrhovatelka též upozornila na okolnosti spojení odpůrce 2 se SOCDEM, jejíž členové (celorepublikově asi 30 lidí) kandidují za odpůrce 2. Odpůrce 2 provádí společnou propagaci politických stran. Pakliže usiluje o sjednocení levice, tak má dvě transparentní možnosti: sloučení všech stran, nebo vytvoření standardní koalice. Rozdíl mezi kandidátní listinou samostatné strany a koalice se promítá v § 32 zákona o volbách do Parlamentu, neboť na kandidátce koalice je nutné uvést, které politické hnutí nebo strana navrhlo kandidáta. Tento mechanismus byl zvolen i v případě kandidátky odpůrce 2. Navrhovatelka též upozornila, že volebním lídrem kandidátky Stačilo! je Kateřina Konečná, která je předsedkyní KSČM.
4. Podle navrhovatelky nelze vycházet z nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96, dle kterého nemůže Ústřední volební komise určovat, zda je spojení stran koalicí či nikoliv, neboť v tamním případě se jednalo o kandidátní listinu dvou sloučených stran a od vydání nálezu došlo k zásadním novelizacím zákona o volbách do Parlamentu. Navíc uplynulo téměř 30 let a došlo k proměně politické reality a volební judikatury. Navrhovatelka dále z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 57/2017-24, dovozuje, že politická strana může na kandidátní listinu umístit kandidáty z jiných stran či nestraníky, nejsou-li umístěni na základě dohody politických stran, jako je tomu v případě koalice. Z usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 8. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 2/14, plyne, že volební systém může obsahovat též integrační stimuly.
5. Navrhovatelka zdůraznila, že podobný případ nepřiznaných koalic nebyl dosud v českém volebním soudnictví řešen. Výše uvedené případy se týkaly kandidatury jediné strany nebo účasti jednotlivých členů jiné strany na kandidátní listině. Byly i případy kandidatur politických stran „s podporou“ jiných subjektů nebo transparentních koalic. Účelovým je ale spojení více politických subjektů pod značkou jediného, které má obejít klauzuli pro koalice. Navrhovatelka připouští, že pro volební kandidátku koalice platí totožný limit nákladů na volební kampaň a přísnější uzavírací klauzule. Je ale výhodnější, než kdyby musely jednotlivé strany samostatně překonat hranici 5 % hlasů.
6. Výklad § 49 zákona o volbách do Parlamentu musí být podle navrhovatelky teleologický. Cílem je zabránit, aby slučováním do koalic mohly malé subjekty snadno překonat hranici pro vstup do Poslanecké sněmovny. Ustanovení § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu nezná režim jiného „sdružení stran“ než volební koalici. Spojení stran pod „zastřešující značkou“ by znamenalo vytvoření kategorie volebních stran, kterou zákonodárce nepřipustil. Obavu ze skrytých koalic v důsledku přísné klauzule vyjádřil již JUDr. Antonín Procházka v disentu k nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 42/2000.

V nynějším případě hrozí, že se dostanou do poslanecké sněmovny zástupci čtyř stran v rámci jednoho subjektu. To odporuje názoru Ústavního soudu na význam sčítacích klauzulí a možnost omezení diverzifikace politického zastoupení. Je proto nutné dotvořit mezeru v zákoně. Účelovost postupu odpůrce 2 demonstruje to, že v parlamentních volbách v roce 2021 získala KSČM pouze 3,6 % hlasů a SOCDEM jen 4,6 %. Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2024 získalo uskupení Stačilo! 9,6 % hlasů, tedy pod hranicí 11 % klauzule. I v průzkumech za rok 2025 se odpůrce 2 drží okolo 8 %. Obcházení klauzule zasahuje i do rovnosti financování politických stran, které pro získání příspěvku potřebují získat 1,5 % hlasů (§ 86 zákona o volbách do Parlamentu). Odpůrce 2 proto podle navrhovatelky v rozporu s čl. 5 Ústavy a čl. 22 Listiny základních práv a svobod porušil rovnost účastníků politické soutěže.

7. V návaznosti na zveřejnění kandidátních listin ve Středočeském kraji navrhovatelka doplnila, že za odpůrce 2 kandiduje 34 osob, přičemž pouze 3 z nich jsou členy odpůrce. Naopak 16 osob politicky přísluší ke KSČM. Odpůrce 2 je tedy účelovou prázdnou skořápkou.

Vyjádření odpůrce 1

8. Odpůrce 1 navrhl, aby byl návrh jako nedůvodný zamítnut. Na kandidátní listině odpůrce 2 je 34 kandidátů, u nichž je v souladu s § 32 odst. 1 písm. c) zákona o volbách do Parlamentu uvedena politická příslušnost. Kandidátní listina odpůrce 2 nebyla označena jako koaliční. Uvedení členů jiných politických stran na kandidátní listině samo o sobě není důvodem pro její vyškrtnutí. Odpůrce 1 plní úlohu registračního úřadu pro kandidátní listiny, způsob sestavování nezkoumá. Je na politickém subjektu, zda zvolí kandidaturu formou jedné strany nebo volební koalice. Z hlediska registračního procesu nedošlo k obcházení zákona.

Vyjádření odpůrce 2

9. Odpůrce 2 navrhl, aby byl návrh odmítnut, nebo zamítnut jako nedůvodný. Původní plnou moc advokátky totiž nevystavil volební zmocněnec navrhovatelky, nýbrž její statutární orgán. Tím pádem byl návrh podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou a tuto vadu již nelze zhojit.
10. V samotném návrhu spatřuje odpůrce 2 přenášení politického boje do soudní roviny. Litera § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu vychází z formálního pojetí volební koalice. Odpůrce 2 není skrytou koalicí, ale registrovaným politickým hnutím, které má orgány a členskou základnu. Výklad judikatury podaný navrhovatelkou je účelový. Soudní přezkum má cílit primárně na ochranu před odmítnutím přihlášky kandidátky (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2004, č. j. Vol 11/2004-31, č. 471/2005 Sb. NSS). Registračnímu úřadu nepřísluší zkoumání způsobu a účelu vytváření kandidátních listin (srov. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 9. 2018, č. j. 9 A 179/2018-65). Smyslem je umožnit volit a být volen.
11. Není pravdou, že by politický vývoj přinesl nové poznatky o spolupráci politických stran. V roce 2017 kandidovala do poslanecké sněmovny ODS společně se Stranou soukromníků, jejichž kandidáti obsadili 40 míst na kandidátkách. V témže roce s TOP 09 kandidovali členové Liberálně ekologické strany (LES). Extrémem bylo hnutí STAN, za které kandidovalo 14 subjektů s množstvím členů jiných stran se ziskem 5,19 %. Dalším příkladem je kandidatura TOP 09 s podporou STAN a hnutí Starostové pro Liberecký kraj v letech 2013 a 2010, při níž byli zvoleni členové starostovských hnutí. V roce 2013 kandidátku ANO

podporovali Východočeši. V roce 2010 byly na kandidátních listinách Věcí veřejných zvoleni členové strany SNK Evropští demokraté. V téže roce KDU-ČSL složila kandidátní listiny s Evropskou demokratickou stranou a Hnutím nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst. Totéž platí pro Trikoloru v roce 2021, která se dočasně přejmenovala na Trikolora, Svobodní a soukromníci. Podle odpůrce 2 tedy již 15 let kandidují do Poslanecké sněmovny různě provázané subjekty s různými formami spolupráce.

12. Dle odpůrce 2 proto politická a soudní praxe stojí jednoznačně na formálním pojetí volební koalice. Odpůrce 2 není skrytou koalici, která ostatně není v právní úpravě nijak definována. Odpůrce 2 neuvádí ve svém názvu zkratky jiných politických subjektů, neobdržel dary od podporujících subjektů, neplánuje samostatné poslanecké kluby ani dohody o ustanovování do funkcí v Poslanecké sněmovně. Odpůrce 2 je řádně fungující politický subjekt, plní své povinnosti podle právní úpravy hospodaření politických stran, úspěšně se rozvíjí a má své fungující orgány, nevyužívá loga podporujících subjektů. Odpůrce 2 založilo několik politických subjektů coby reakci na voličskou podporu v předchozích volbách. K tomu blíže odkázal na dohody o spolupráci jiných politických subjektů, které se týkají rovněž financování (Piráti a Strana zelených, STAN s hnutím SLK). Odpůrce 2 však v těchto případech návrhy na zrušení registrace nepodal, neboť by tím popřel základy demokratické a svobodné soutěže politických subjektů.
13. Dále odpůrce 2 uvedl, že volební lídr není institutem volebního práva. V případě volebního úspěchu zůstane finanční příspěvek od státu odpůrci 2. Odkazy na podporující subjekty v minulosti využívaly jiné politické subjekty, přesto nebyly posuzovány jako koalice. Rezervovaný postoj k vrchnostenskému posuzování předvolebních koalic zaujal Ústavní soud v nálezu ze dne 24. 1. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 42/2000, čímž navázal na své dřívější nálezy. Právní úprava neumožňuje, aby registrační úřad provedl plnohodnotné správní uvážení a posoudil, zda se jedná o koalici či nikoliv. Současně není nutné vyplňovat mezeru v zákoně, neboť v § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu je jasně uvedeno, kdy má registrační úřad považovat koalici za koalici. Odpůrce 2 na základě zkušeností jiných politických subjektů nabyt oprávněného dojmu, že jím zvolená forma spolupráce je legitimní. Tomu odpovídají též aktuální vyjádření ústavních právníků v denním tisku. Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 57/2017-24, odpůrce 2 dovozuje, že rozhodující je označení kandidátní listiny jako koaliční a vyjádření podpory od jiných stran, které samostatně nekandidují, je legitimní. I Nejvyšší správní soud potvrdil, že nominování kandidátů z jiných stran je dvacetiletá praxe.

Podstatný obsah spisového materiálu

14. Ve spisu je založena kandidátní listina politického hnutí Stačilo!, tj. odpůrce 2, na které je uvedeno celkem 34 kandidátů (17 členů KSČM, 3 členové Stačilo!, 2 členové ČSNS, 2 členové SOCDEM a 10 kandidátů bez politické příslušnosti). Kandidátní listina není označena jako koaliční a není v ní uvedeno, že by některé kandidáty navrhly politické subjekty odlišné od odpůrce 2. Odpůrce 2 doložil prohlášení jednotlivých kandidátů, že souhlasí se svou kandidaturou a nedali souhlas k uvedení na jiné kandidátní listině. Přiložen je též doklad o zaplacení příspěvku na volební náklady.
15. Dne 23. 7. 2025 odpůrce 1 potvrdil odpůrci 2, že kandidátní listina byla podána, a dne 15. 8. 2025 vydal rozhodnutí o registraci kandidátní listiny podle § 33 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do Parlamentu. V něm uvedl, že kandidátní listina splňuje všechny formální náležitosti.

Posouzení věci soudem

16. Soud neshledal žádnou překážku, která by mu bránila návrh věcně projednat. Navrhovatelka je podle § 89 odst. 4 s. ř. s. a § 86 zákona o volbách do Parlamentu oprávněna domáhat se soudní ochrany proti registraci kandidátní listiny odpůrce 2 pro volby, neboť je politickou stranou, která podala kandidátní listinu pro tyto volby. Návrh byl podán ve lhůtě dle § 86 zákona o volbách do Parlamentu, neboť rozhodnutí o registraci kandidátní listiny odpůrce 2 bylo doručeno ve smyslu § 33 odst. 4 zákona o volbách do Parlamentu dne 18. 8. 2025 (bylo zveřejněno na úřední desce odpůrce 1 dne 15. 8. 2025) a návrh byl u soudu podán dne 19. 8. 2025. Soud o návrhu rozhodl bez nařízení jednání (§ 89 odst. 5 poslední věta s. ř. s.).
17. Soud nejprve k procesní námitce odpůrce 2 uvádí, že advokátka navrhovatelky skutečně původně předložila plnou moc vystavenou spolupředsedou a místopředsedou navrhovatelky, nikoliv jejím volebním zmocněncem. Dne 20. 8. 2025 proto zastupující předseda senátu vyzval navrhovatelku k předložení plné moci udělené volebním zmocněncem, neboť s ohledem na § 35 odst. 2 zákona o volbách do Parlamentu je to on, jehož prostřednictvím má činit navrhovatelka úkony ve volebních věcech. Na základě této výzvy navrhovatelka předložila novou plnou moc své advokátky, která již byla podepsána volebním zmocněncem. Senát se s tímto postupem ztotožnil, neboť litera § 93 s. ř. s. nevylučuje možnost odstranit vady podání postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Ustanovení § 93 odst. 2 s. ř. s. pouze znemožňuje odstranit vadnou formu podání spočívající v absenci podpisu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2017, č. j. Vol 87/2017-5) nebo podání u jiného než věcně a místně příslušného soudu. Náprava ostatních vad možná je (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2010, č. j. Vol 31/2010-7). Vyloučení možnosti jakékoliv opravy vad podání bývá v právních předpisech zakotveno vždy výslovně, což v případě § 93 odst. 2 s. ř. s. zákonodárce neučinil.
18. Nado to by odmítnutí návrhu bez možnosti nejprve dodatečně předložit správnou plnou moc mohlo být přepjatým formalismem. Vztah zastupování vzniká uzavřením soukromoprávní smlouvy o zastoupení se zastoupeným, přičemž plná moc představuje toliko osvědčení tohoto vztahu. Smluvní vztah by byl založen jednáním spolupředsedy a místopředsedy navrhovatelky. Proto jimi vystavená plná moc obsahově také deklaruje existenci vztahu zastoupení, byť nejde o veřejnoprávní úpravou očekávanou variantu jednání politické strany vůči volebním orgánům a následně soudu.
19. K věci samé soud uvádí následující:
20. Podle § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu platí, že *za kandidátní listinu podanou koalici se považuje ta, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název.*
21. Výše citovaná úprava byla zakotvena do § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu zákonem č. 204/2000 Sb. s cílem *jednoznačně přímo v zákoně vymezit, co se rozumí pojmem „koalice“* (viz důvodová zpráva k bodu 45 zákona č. 204/2000 Sb.). Byť řada ustanovení změněných tímto zákonem byla zrušena nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 42/2000, vymezení pojmu koaliční kandidátní listiny zůstalo zachováno.
22. Zákonné vymezení koaliční kandidátní listiny navazuje na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96. Ten v situaci, kdy volební zákon neupravoval veřejnoprávní podmínky pro vznik a činnost koalice a nezakotvoval pravomoc žádného

orgánu rozhodovat o tom, že určitý politický subjekt účastníci se voleb (např. jako strana) je nutno chápat jako koalici, konstatoval: *Je zřejmé, že zákonodárce neměl v úmyslu do vytváření koalic (veřejnoprávně) zasahovat. Pokud by takové otázky ovlivňovat chtěl, musel by volební koalici přesně definovat a také reglementovat mechanismus přezkoumávání (zřejmě soudního), zda politický subjekt je stranou či koalici. Z toho lze dovodit, v souladu s ustanovením čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, respektive čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy ČR (zejména arg. „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno“), že za daného právního stavu jen sám politický subjekt dobrovolně rozhoduje, zda se chce voleb účastnit jako (volební) subjekt samostatný nebo jako (volební) koalice. Při nedostatku právní regulace vytváření koalic tedy může být relevantní jedině to, jakým způsobem subjekt své kandidátní listiny zaregistroval. Jistou podporu takovému závěru poskytuje sám zákon č. 247/1995 Sb. v ustanovení § 31 odst. 1, když ve výčtu subjektů oprávněných podávat kandidátní listiny pro volby se vedle politických stran uvádí i (bez dalšího) koalice. Utváření (volebních) koalic tak podléhá dohodě stran, která není nijak veřejnoprávně regulována, resp. zakázána. Zákon č. 247/1995 Sb. s takovým jednáním nespojuje žádné právní důsledky pro kandidující stranu. Není ani předepsáno, že na kandidátní listiny se zapisují pouze členové kandidující strany, je možné zapsat každou fyzickou osobu, která má pasivní volební právo (srov. zejména § 25 zákona č. 247/1995 Sb.). Vytvoření koalice je – za současné právní úpravy – volní akt, tj. projev vůle dvou či více politických stran či hnutí vytvořit (volební) koalici, jenž nepodléhá žádnému dalšímu schvalovacímu aktu či přezkumu státních orgánů. I v době přijetí citovaného nálezu přitom § 49 zákona o volbách do Parlamentu upravoval vyšší procentní hranice pro postup koalic do prvního skrutinia. Ústavní soud současně vyložil, že otázka, zda jde o politickou stranu či koalici, souvisí časově především s podáváním a projednáváním kandidátních listin.*

23. *Zákonodárce při vědomí výše citovaných závěrů Ústavního soudu nepřistoupil k tomu, aby koalici definoval materiálními znaky, jejichž naplnění by bylo následně předmětem přezkumu v procesu registrace příslušným registračním úřadem a poté případně příslušným soudem. Naopak v souladu s tím, jak vyložil pojem koalice Ústavní soud, zákonodárce v § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu prostřednictvím definice koaliční kandidátní listiny výslovně stanovil, že se za koalici považuje uskupení politických stran či hnutí společně kandidujících ve volbách, které se na kandidátní listině jako koaliční jednoznačně označí s uvedením členů a názvu koalice.*
24. *Také komentářová literatura na základě shora citované právní úpravy a nálezu Ústavního soudu popisuje koalice v českém právním řádu jako účelová, víceméně neformální uskupení politických stran společně kandidujících ve volbách, které se jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí s uvedením názvu koalice (srov. Langášek, T. Komentář k čl. 87 Ústavy. In: Rychetský, P., Langášek T., Herc, T., Mlsna, P. a kol. Ústava České republiky: Komentář. Wolters Kluwer. www.aspi.cz).*
25. *K výkladu pojmu koaliční kandidátní listiny se též opakovaně vyjádřil Nejvyšší správní soud. V bodech 8 a 9 usnesení ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 50/2017-25, konstatoval, že politické strany nejsou limitovány v tom, zda na kandidátní listině, kterou podávají, uvedenou výhradně své členy nebo i osoby, které nejsou členy žádné strany, případně členy jiné politické strany (...) Možné je, aby více stran podalo koaliční kandidátní listinu, za kterou se dle § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu považuje ta kandidátní listina, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název. Ani skutečnost, že na kandidátní*

listině jedné politické strany či hnutí figurují členové jiné politické strany či hnutí, nečiní z takové kandidátní listiny koaliční kandidátní listinu ve smyslu § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, nejsou-li splněny požadavky uvedené v tomto ustanovení (tj. jednoznačné označení kandidátní listiny za koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí, uvedení členů koalice a názvu koalice). Bez splnění podmínek uvedených v § 31 odst. 1 zákona o volbách nejde o koaliční kandidátní listinu. Uvedení kandidátů, kteří jsou kandidáti jiné strany, nečiní z kandidátní listiny podané jednou stranou jejím jménem koaliční kandidátní listinu.

26. Ve věci řešené Nejvyšším správním soudem v usnesení ze dne 14. 11. 2017, č. j. Vol 57/2017-24, šlo o obdobný případ jako v nyní posuzované věci. Tehdejší navrhovatel argumentoval, že kandidátní listina podaná stranou TOP 09 nebyla označena jako koaliční kandidátní listina, ale šlo o obcházení zákona a „skrytou koalici“, neboť se TOP 09 dostalo podpory od Liberálně ekologické strany a Koruny České. Nejvyšší správní soud při posouzení, zda šlo o kandidátní listinu podanou koalicí nebo nikoliv, argumentaci o „skryté koalici“ nepřisvědčil. Vyložil, že i s ohledem na odlišné podmínky stanovené v § 49 zákona o volbách do Poslanecké sněmovny pro strany a hnutí kandidující v koalici a politické strany kandidující jednotlivě je nutné, *aby bylo na základě co nejjednoznačnějších kritérií možno určit, zda jde o koalici či samostatně kandidující politickou stranu či hnutí.* Současně konstatoval, že *zákonná úprava v § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, která vymezuje to, co se považuje za kandidátní listinu podanou koalicí, takovému požadavku vyhovuje. Rozhodné je, zda společně kandidující politické strany či hnutí jednoznačně označí kandidátní listinu jako koaliční, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název.* Zaujal stanovisko, že *v případě pojmu „kandidátní listina podaná koalicí“ není důvodu se odchylovat od doslovného jazykového výkladu, který by měl být pravidlem při interpretaci právní normy. Naopak úvahy stěžovatele o „skryté koalici“ působí matoucím dojmem a jejich připuštění by do volebního procesu vneslo nejistotu a řadu sporů včetně sporů soudních.* Obdobně jako ve výše citovaném usnesení č. j. Vol 50/2017-25 uvedl, že *politické strany nejsou limitovány v tom, zda na kandidátní listině, kterou podávají, uvedenou výhradně své členy nebo i osoby, které nejsou členy žádné strany, případně členy jiné politické strany. Ani skutečnost, že na kandidátní listině jedné politické strany či hnutí figurují členové jiné politické strany či hnutí, nečiní z takové kandidátní listiny koaliční kandidátní listinu ve smyslu § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu, nejsou-li splněny požadavky uvedené v tomto ustanovení (tj. jednoznačné označení kandidátní listiny za koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí, uvedení členů koalice a názvu koalice).* Podání koaliční kandidátní listiny je *společným úkonem dvou či více politických stran či hnutí. Vytvoření takové koalice vychází z dohody na úrovni stran či hnutí, která se odrazí v podání kandidátní listiny označené jako koaliční ze strany společně kandidujících stran či hnutí.*
27. Soud neshledává v nyní projednávané věci důvod odchýlit se od výše uvedeného výkladu pojmu *kandidátní listiny podané koalicí.* Stejně jako Nejvyšší správní soud v citovaných usneseních zastává názor, že není důvodu odchylovat se od jazykového výkladu pojmu, který odpovídá též vůli historického zákonodárce jednoznačně vymezit pojem koalice. Zákon o volbách do Parlamentu neomezuje politické strany a hnutí v tom, aby na svých kandidátních listinách uváděly kandidáty, kteří nejsou členy žádné politické strany (hnutí) nebo jsou členy jiných politických stran (hnutí), a ponechává na volebních stranách a hnutích, zda podají společnou koaliční kandidátní listinu, tedy kandidátní listinu označenou jako koaliční, se všemi zákonnými důsledky z toho plynoucími. Nejde přitom jen o nevýhodu v podobě vyšší procentní hranice pro postup do prvního skrutinia, ale také například o nárok na státní příspěvky, který náleží pouze politickým stranám nebo hnutím, které (úspěšně) kandidují ve volbách, ať již samostatně nebo jako členové koalice. Zákon o

volbách do Parlamentu ponechává na strategii politických stran a hnutí, jaký právní režim si při vědomí všech výhod a nevýhod svého rozhodnutí zvolí, a nesvěřuje krajským úřadům a potažmo krajským soudům pravomoc na základě materiálních hledisek přezkoumávat, zda registrovaná politická strana nebo hnutí není s ohledem na míru spolupráce či koordinace předvolební kampaně s jinou politickou stranou či hnutím a složení kandidátů na kandidátní listině „nepřiznanou koalici“, respektive zda může podat kandidátní listinu samostatně, nebo pouze společně s dalšími politickými stranami či hnutími označenou jako koaliční. To považuje soud za možné a racionální řešení, neboť nevnáší nejistotu do volebního procesu.

28. Soud i s ohledem na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96, neshledává rozpor § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu s ústavním pořádkem. Ponechání na vůli politických stran a hnutí, zda se zúčastní voleb jako koalice, nenarušuje princip jejich svobodné soutěže. Ta by naopak byla podstatně narušena zásahem soudu, pokud by v rozporu se zněním zákona i jeho ustáleným výkladem nyní do zákona doplnil další podmínky účasti ve volbách a na základě toho přistoupil ke zrušení registrace kandidátní listiny odpůrce 2 a jeho vyloučení z voleb. Za stávající právní úpravy je na *každé z politických stran a hnutí*, zda a jakou formou budou ve volebním procesu spolupracovat a zda se voleb zúčastní jako koalice, a podrobí se tak vyššímu procentnímu limitu pro vstup do prvního skrutinia. Ponechání této úvahy na vůli politických stran sice může oslabit funkci zvýšené procentní hranice pro koalice jako integračního prvku, nenarušuje však zásady poměrného zastoupení, podle nichž se volby do Poslanecké sněmovny v souladu s čl. 18 odst. 1 Ústavy České republiky konají. I když není zakotvení aditivní klauzule v systému poměrného zastoupení vyloučeno, ústavní pořádek to nevyžaduje. Soud poznamenává, že obava navrhovatelky, že „nepřiznané koalice“ povedou k tomu, že jednotlivci budou držet Poslaneckou sněmovnu „v šachu“ a ta se stane nefunkční, je zcela hypotetická, přičemž hypoteticky by k takovému důsledku obdobně mohlo vést i zákonem předpokládané uvedení nestraníků nebo členů jiných politických stran a hnutí na kandidátní listině, dojde-li k němu bez vzájemné dohody na úrovni nejvyšších orgánů (její absence naopak „fragmentaci“ Poslanecké sněmovny v takových případech ještě posiluje). Soud tak neshledává pro výše uvedené závěry relevantním ani tvrzení, že „nepřiznaná koalice“ měla být v nyníjší věci vytvořena dohodou na úrovni stran (hnutí).
29. Pouze na okraj soud připomíná, že je obecně známou skutečností, že je více než 20 let běžnou praxí napříč politickým spektrem, že politické strany a hnutí na svých kandidátních listinách uvádí ve volbách do Poslanecké sněmovny členy jiných politických stran a že strany a hnutí, které se volebního klání samy přímo neúčastní, vyjadřují podporu politickým stranám a hnutím, které kandidátní listiny podaly (to ostatně dokládá i citovaná judikatura či bod 94 nálezu Ústavního soudu 12. 12. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 11/17). Například pravidelně ve volbách od roku 2002 do roku 2017 kandidovali na kandidátních listinách KSČM kandidáti Strany demokratického socialismu, na kandidátních listinách TOP 09 v roce 2010 a 2013 členové politických hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ a Starostové pro Liberecký kraj, v roce 2017 pak členové Liberálně ekologické strany nebo Koruny České, v roce 2013 na kandidátních listinách ANO 2011 členové politických hnutí Severočesí.cz a VÝCHODOČEŠI, v roce 2017 na kandidátních listinách politického hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ členové SNK Evropských demokratů a Starostů pro Liberecký kraj, na kandidátních listinách ODS kandidáti Strany soukromníků České republiky nebo v roce 2021 členové Starostů pro Liberecký kraj na kandidátní listině koalice České pirátské strany a hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ (složení historických kandidátních listin lze snadno ověřit na webových stránkách *volby.cz*).

30. Soud dále odkazuje na usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 8. 2025, č. j. 115 A 1/2025-40, a Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 26. 8. 2025, č. j. 52 A 46/2025-58, s jejichž závěry se ztotožňuje.
31. Lze shrnout, že za právního stavu, kdy zákon o volbách do Parlamentu umožňuje uvádět na kandidátních listinách členy jiných politických stran a výslovně stanoví, že za kandidátní listinu podanou koalicí se považuje kandidátní listina, kterou společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně jako koaliční označí, i nadále platí, že v souladu s čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, respektive čl. 2 odst. 3 a 4 Ústavy České republiky, sám politický subjekt dobrovolně rozhoduje, zda se chce voleb účastnit jako (volební) subjekt samostatný nebo jako (volební) koalice. Argumentace navrhovatele vedoucí k tomu, aby „koalice“, navrhovatelem chápána v „politologickém smyslu“ jako (zjednodušeně řečeno) dostatečně těsně spolupracující skupina politických stran a hnutí, byla povinna podat výlučně koaliční kandidátní listinu, nemá oporu v právní úpravě a není úlohou soudu takový požadavek do zákona doplňovat. Nadto za situace, kdy si *každá politická strana či hnutí* (tj. včetně navrhovatelky samotné) může svobodně vybrat, zda vstoupí do koalice, anebo podá kandidátní listinu, na které budou i členové jiných stran (hnutí), nemůže docházet ani k porušení principu rovnosti účastníků politické soutěže.
32. V této souvislosti soud doplňuje, že přitom sama navrhovatelka pro nadcházející volby volila strategii podobnou té, proti níž posuzovaným návrhem brojí. Ve třech volebních krajích (hlavní město Praha, Ústecký kraj a Královéhradecký kraj) na jejich kandidátkách kandidují i členové Liberální aliance nezávislých občanů, a to v každém z uvedených krajů jeden (srov. webové stránky *volby.cz*). Nadto navrhovatelka na tiskové konferenci dne 25. 6. 2025 oznámila, že bude pro nadcházející volby posílána o „*osobnosti ze vznikajícího Hnutí Kruh a několika menších uskupení*“ (<https://voltcesko.org/novinky/zahajeni-kampane-volt-cesko-pro-volby-do-poslanecke-snemovny-2025>). Hnutí Kruh nicméně po svém vzniku ke dni 24. 7. 2025 (viz údaje v Rejstříku politických stran a politických hnutí na www.mvcr.cz) nakonec podalo ve třech volebních krajích samostatné kandidátní listiny, které byly zaregistrovány (srov. webové stránky *volby.cz*).
33. Dále lze doplnit, že i kdyby snad navrhovatelka měla pravdu v tom, že závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 5. 1996, sp. zn. I. ÚS 127/96, odpovídaly určité skutkové situaci, která je s nyní posuzovaným skutkovým stavem již nesrovnatelná (což si soud nemyslí), nelze odhlížet od toho, že zákonodárce teze vyslovené v tomto nálezu následně zakotvil do § 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu jako obecné pravidlo, nezávislé na skutkových okolnostech (odlišnostech), jichž se navrhovatelka dovolává. Jako rozhodná kritéria stanovil formální náležitosti kandidátní listiny, nikoli její materiální obsah a okolnosti jejího podání. Ze strany volebních soudů by bylo překvapivé, pokud by nad rámec jednoznačného znění zákona (vůle zákonodárce následovat a zobecnit pravidlo definované Ústavním soudem v konkrétním případě) a limitů platných pro odpůrce 1 jakožto registrační úřad prosazovaly faktické pojetí koalic, nadto z povahy věci vždy až v krátkém časovém intervalu před termínem vyhlášených voleb, což by (s ohledem na možnost vyhovět návrhu jen zrušením registrace a odmítnutím napadené kandidátní listiny) v podstatě již vylučovalo možnost dotčených politických subjektů jakkoliv v reakci na závěry soudu svou kandidátní listinu korigovat a zúčastnit se voleb jako běžná volební strana, či bez úprav alespoň za přísnějších podmínek jakožto koalice.
34. Pro posouzení kandidátní listiny podané odpůrcem 2 je tedy rozhodné, že nebyla označena jako koaliční. Odpůrce 1 postupoval v souladu se zákonem, když rozhodl o registraci

kandidátní listiny odpůrce 2 jako kandidátní listiny politického hnutí a neposoudil ji jako (neúplnou či vadnou) kandidátní listinu koalice.

35. Soud uzavírá, že odpůrce 1 nepochybil, jestliže zaregistroval kandidátní listinu odpůrce 2 pro volby. Proto návrh jako nedůvodný zamítl.
36. Soud s ohledem na výše vyslovený právní názor neprovedl důkazy označené navrhovatelkou k prokázání spolupráce mezi odpůrcem 2 a dalšími stranami, neboť skutečnosti, které jimi měly být prokázány, nepovažoval za relevantní pro posouzení věci. Totéž platí pro důkazní návrhy označené odpůrcem 2.
37. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
38. Soud dodává, že vyjádření za odpůrce 2 bylo učiněno zástupcem, aniž by byla doložena plná moc udělená zmocněnkyní, jejímž prostřednictvím politické hnutí činí úkony ve volebních věcech (§ 32 odst. 5 zákona o volbách do Parlamentu). Jelikož však podání neobsahovalo úkon, jímž se disponuje řízením, a nebylo zásadní pro rozhodnutí soudu o podaném návrhu, soud s ohledem na zásadu rychlosti a hospodárnosti již nevyzýval zástupce k doložení řádné plné moci.

Poučení :

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 29. srpna 2025

Mgr. Ing. Petr Šuránek v. r.
předseda senátu